

Popsongs kunnen je op aangename wijze door het leven gidsen. Zelfs flarden van teksten **bieden al steun en troost**, weet filosoof Jurriën Rood uit eigen ervaring.

Een overschatte Sinterklaas-dichter noemde Jan Cremer Bob Dylan ooit. Jurriën Rood kan zich nog opwinden over deze vileine typering door de volksschrijver van de singer-songwriter die hij zelf beschouwt als de absolute god in zijn pantheon van de popmuziek. Heel terecht vindt hij het dat de Amerikaan tien jaar geleden de Nobelprijs voor Literatuur in ontvangst mocht nemen.

Rood belijdt zijn liefde voor Dylan in *Wat zingen ze nou?* De auteur maakte naam als filmregisseur en scenarist en schoolde zich later op academisch niveau om tot filosoof, maar schrijft in zijn net verschenen boek met aanstekelijk enthousiasme over het belang van popmuziek. Deze kan hetzelfde bevrijdende effect hebben als een therapeutische sessie.

Een goede popsong, zo stelt Rood vast, kan razendsnel basisemoties aanboren, die normaliter verborgen blijven onder de deken van het dagelijks leven met al zijn beslommingen en sociale schroom. Dat werkt aanmerkelijk beter en is zeker goedkoper dan jarenlang op een divan liggen bij een zielenknijper. ‘De popsong als bevrijder van emoties; een psychiater, niet alleen voor de gewone man, maar voor iedereen.’

Hoe popteksten je door het leven gidsen luidt de ondertitel van het boek van Rood. Sommige teksten en losse popzinnen hebben voor hem persoonlijk een filosofische waarde gehad omdat ze hem anders naar dingen leerden kijken, vertelt hij desgevraagd.

‘Jimi Hendrix zong bijvoorbeeld “If all the hippies cut off all their hair/ I don’t

care, I don’t care!” Dat heb ik uit volle borst meegezongen. Ik vond het heel bijzonder dat iemand die zelf een enorme bos haar had in een tijd dat lang haar een soort statussymbool was, liet weten daar niets om te geven. Dat was een blijk van individualiteit en geestelijke onafhankelijkheid. Hendrix was zelf een hippie, maar hij kon ook afstand nemen van de rebellie van de hippies.’

Popsongs boden Rood geregeld steun en troost in sombere tijden. Zo hielp Joan Armatrading hem zichzelf uit een diepe put van existentiële twijfel omhoog te hijsen na te zijn verlaten door zijn eerste langdurige liefde. Het was vooral de emotionele zin ‘I can really love, really love’ van de zangeres die de zon deed doorbreken. Rood beseft daardoor dat hij niet per se een mislukkeling in de liefde hoefde te zijn, dat hij ook in staat was lief te hebben.

Het zijn vooral zulke eenvoudig klinkende tekstflarden die het effect van een mokerslag kunnen hebben, betoogt Rood. Later zou hij pas de hele tekst van het liedje van Armatrading, *Love and Affection*, bestuderen en doorgronden. Maar het was die ene regel waar hij in zijn liefdesverdriet genoeg aan had.

Er zijn veel meer van die simpele zinnetjes in popsongs die een iconische status hebben gekregen vanwege de zeggingskracht. Als ‘I’m so lonely, I’ll be so lonely I could die’ uit de mond van Elvis Presley klinkt, voelt dat bijvoorbeeld als een diep doorleefde wanhoopskreet.

Rood heeft een zwak voor enigszins raadselachtige teksten. Mede doordat hij ze soms slecht heeft verstaan. Vreemd

Nostalgische popliefhebber Jurriën Rood

Gerry van der List is redacteur Nederland en Cultuur

genoeg noemt hij in zijn boek niet *A Whiter Shade of Pale* van Procol Harum, een hit die toch de beroemdste onbegrijpelijke zinnen uit de popmuziek bevat. Wel staat hij stil bij *Morgen ben ik de bruid*, het liedje uit 1965 waarin hij Willeke Alberti hoorde zingen: ‘Voorbij gaat de tijd, een vogel vliegtuig/ (Ding dong, ding dong dong, morgen ben ik de bruid)’.

‘Dat “vogel vliegtuig” vond ik raar, maar ook een mooi beeld. Een vogel opgesloten in een vliegtuig, als een bruid die wordt gevangen in een huwelijk. Maar eigenlijk zong ze: een vogel vliegt uit. Overigens houd ik niet van opzettelijke onzinteksten. Op school moesten we *Notte belle* Margarinetta van Toon Hermans zingen: ‘Loena Loena fietsebel armonica/ Loena Loena, nel koppie thee’. Vreselijk kinderachtig. Maar ik kan het liedje zestig jaar later nog wel zin voor zin meezingen.’

De 71-jarige Rood houdt er niet van een boomer te worden genoemd, maar beseft dat zijn voorkeuren sterk samenhangen met de muziek uit zijn jonge jaren. Het werk van Madonna en Taylor Swift laat hem koud, hij koestert liever herinneringen aan Janis Joplin. Tijdens zijn uitvaart zal zeker *Gimme Shelter* van The Rolling Stones klinken. In het besef dat de beste rockband aller tijden niet altijd stichtende teksten produceerde.

‘In mijn boek geef ik het voorbeeld van *Under My Thumb*. Daarin zingt Mick Jagger hoe hij een vrouw onder de duim krijgt. Dat macho-ideaal van vrouwelijke onderworpenheid spreekt me helemaal niet aan. Maar veel popsongs bieden naast muzikaal plezier gelukkig ook opbeurende wijsheid.’ ★

Willeke Alberti leek over het huwelijk als gevangenschap te zingen

Rebelse Jimi Hendrix

Seksistische Mick Jagger